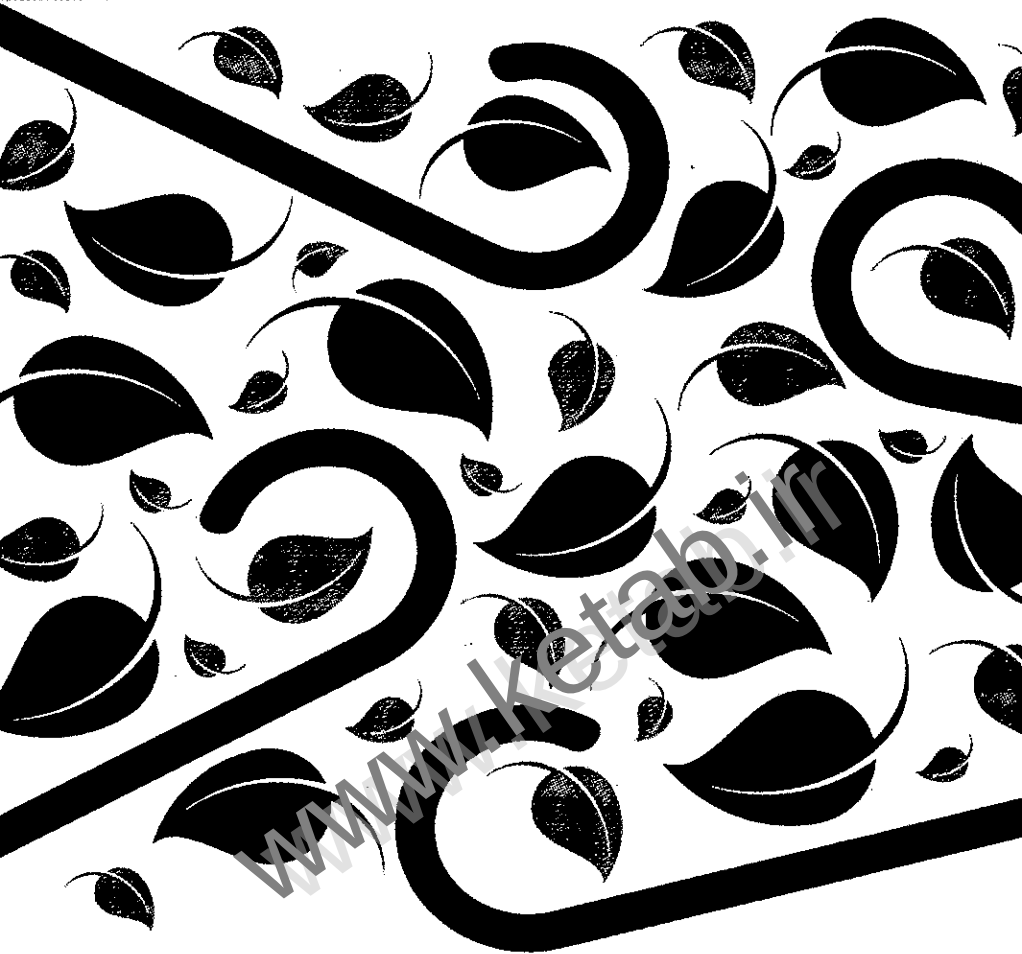

در پیش پرده امروز خیره‌هاست، دزد بی‌بیری ایران چه خطر‌هاست

ایران جوان بمان

محسن عباسی ولدی

عباسی ولدی، محسن، ۱۳۵۵-

عنوان و نام پدیدآور: ایران! جوان بمان! تألیف محسن عباسی ولدی

قم: جامعه الزهراء (علیها السلام)، ۱۳۹۲.

ISBN 978-964-2724-60-4

۳۲۵ صفحه

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

کتابنامه به صورت زیرنویس

موضوع: تنظیم خانواده - جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: سیاست جمعیت - جنبه‌های مذهبی - اسلام موضوع: سیاست جمعیت - ایران

موضوع: تنظیم خانواده - ایران موضوع: اسلام و خانواده

شناسه‌ی افزوده (سازمان): جامعه الزهراء (علیها السلام)

۲۹۷/۴۸۳۱

BP۲۳۰/۱۷/ع۲ الف ۱۱۲۲

شناسنامه‌ی کتاب

نام کتاب: ایران! جوان بمان!

نویسنده: محسن عباسی ولدی

ناشر: انتشارات جامعه الزهراء (علیها السلام)

نوبت چاپ و تاریخ: پانزدهم، بهار ۱۳۹۳

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۲۴-۶۰-۴

انتشارات جامعه الزهراء (علیها السلام) - قم: ۳۲۱۱۲۲۳۶-۰۲۵

مرکز پخش: ۳۷۷۴۶۹۹۲-۰۲۵

با ورود به این سایت و خرید اینترنتی، کتاب را درب منزل تحویل بگیرید.

www.bookroom.ir

شماره سامانه‌ی پیامکی ما را به خاطر بسپارید: ۳۰۰۰۱۵۱۵۱۰

منتظر پیامک‌های شما هستیم

پایگاه اطلاع رسانی نویسنده: abbasivaladi.ir

کلیه حقوق محفوظ است.

هر کدامتان ستاره‌ای هستید از آسمان آویخته
زمین دلمان با محبت شما آسمان می‌شود؛ دیدنی‌تر از آسمان بالای سرمان.
بوی عطر موسوی‌تان هوای ایران را بوییدنی کرده است.
دماوند ما در مقابل شما دست بر سینه، زانو بر زمین می‌زند
و خلیج فارس، شما را که می‌بیند آرام می‌گیرد
و دریای خزر در مقابل شما خود را بر که‌ای بیش نمی‌بیند
چقدر بزرگید که سینه‌ی دشت‌های پهناورمان
ظرف قطره‌ای از عظمت شما نمی‌شود!
توان سلسله جبال البرز و زاگرس را که روی هم بگذاریم،
باز هم تاب شما را نمی‌داریم که از دین شما بر دوش داریم.
ما به بارگاه شما که می‌رسیم، چمن طفل از مادر جدا افتاده‌ایم که تازه به
آغوش مادر رسیده و آرمیده است.
شما مهمان ما نیستید، ایران برای شما است.
ما زیر سقف خانه‌ی احسان و کرم شما زندگی می‌کنیم.
شما رودید که به دریا... نه، به اقیانوس می‌ریزید.
اقیانوس شما در مشهد است؛ آرام و آرام‌خشن.
ایران بدون شما آسمانی بی‌خورشید و ستاره و ماه است.
اصلاً ایران بدون شما سیاه است، بی‌پناه است.
من با وجود شما ایران را بهشت نقدی می‌دانم
که خدا پیش از برپایی قیامت در همین دنیا برپا کرده است.
همه‌ی هستی‌مان فدای پدرتان موسی بن جعفر علیه‌السلام که این چنین آسمان
سرزمینمان را ستاره باران کرده است.

تقدیم به همه‌ی امامزادگان موسوی آرمیده در ایران

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۵
پرسش‌ها.....	۲۱
شعار «فرزند کمتر؛ زندگی بهتر» چه شد؟.....	۲۳
اول: تار خیمه‌ی کنترل جمعیت در ایران.....	۲۴
دوم: دلایل کنترل جمعیت در دهه‌ی شصت.....	۲۵
الف) مرگ و میر زیاد مادران و نوزادان.....	۲۶
ب) کافی نبودن امکانات کشور برای جمعیت در حال افزایش.....	۲۶
سوم: در کجا اشتباه کردیم؟.....	۲۷
مگر شرایط امروز با دیروز تفاوت دارد؟.....	۳۱
اول: نگاه آینده‌نگرانه در مسئله‌ی جمعیت.....	۳۱
دوم: تفاوت جدی وضعیت امروز و دیروزمان.....	۳۱
سوم: انفجار سالمندی.....	۳۲
چرا باید از سالمندی جمعیت، نگران باشیم؟.....	۳۷
الف) هزینه‌ی نگهداری سالمندان.....	۳۷
ب) کم شدن نیروی کار و در نتیجه کاهش تولید.....	۴۱
ج) مهاجرت.....	۴۲
د) ضعیف شدن نیروی دفاعی کشور.....	۴۴
هـ) کاهش جمعیت جوان و نخبه‌ی کشور.....	۴۵

- چرا کنترل جمعیت از سال هفتاد و یک متوقف نشد؟ ۴۷
- آیا فکری برای اشتغال فرزندان آینده کرده‌اید؟ ۴۹
- اول: نگاه آینده‌نگرانه به کار ۴۹
- دوم: واقعیت مشکل بی‌کاری ۵۰
- سوم: عدم استفاده‌ی صحیح از منابع و ظرفیت‌ها ۵۲
- چهارم: رابطه‌ی جمعیت و اشتغال ۵۴
- پنجم: نقش اشتغال زنان در بی‌کاری ۵۶
- ششم: مشکل بی‌کاری تنها برای ما نیست ۵۸
- هفتم: رابطه‌ی بی‌کاری و فرزندآوری ۵۸
- جمعیت زیاد، فضای آموزشی زیاد می‌خواهند ۶۱
- اول: وضعیت امروز محیط‌های آموزشی ۶۱
- دوم: وضعیت آینده‌ی ما ۶۲
- مشکلات اقتصادی و فرزندآوری ۶۵
- اول: رابطه‌ی میان توان اقتصادی و فرزندآوری ۶۵
- دوم: مقایسه‌ی امروز و دیروزمان ۶۹
- سوم: تغییر سبک زندگی ۶۹
- چهارم: ایمان به گزاره‌های اقتصادی دینی ۷۱
- سنت‌های خدای مهربان و روزی انسان ۷۴
- اول: جهان را صاحبی باشد خدا نام ۷۴
- دوم: نگاه مادی و معنوی به دنیا ۷۶
- نمایش‌های شنوندگان ۸۴
- پاسخ‌های عقلی و علمی: نه قرآنی و حدیثی! ۸۷
- اول: معنای عقلی و علمی حرف زدن ۸۸
- ۹۱

۹۲.....	سوم: تقوا.....
۹۳.....	چهارم: این‌ها داستان است.....
۹۳.....	پنجم: مسئولیت پدر و مادر.....
۹۳.....	ششم: تغییر شرایط.....
۹۵.....	بروید در میان مردم و واقع‌بینانه حرف بزنید.....
۹۵.....	اول: من هم در میان شما هستم.....
۹۶.....	دوم: باز هم نوع نگاه ما به زندگی.....
۹۸.....	سوم: وای از ناشکری!.....
۹۹.....	چهارم: کس هم به فکر یکدیگر باشیم.....
۱۰۱.....	مصادیق تقوا.....
۱۰۵.....	رابطه‌ی فقر و ایمان.....
۱۰۵.....	اول: تذکر مقدماتی.....
۱۰۶.....	اول: رابطه‌ی فقر و ایمان.....
۱۱۰.....	دوم: فقر مالی، فقر دینی، فقر اخلاقی.....
۱۱۳.....	فلسفه‌ی نعمت در میان کفار.....
۱۱۷.....	با مسئولان حرف بزنید: نه با مردم.....
۱۱۷.....	اول: مخاطب اصلی ما در بحث جمعیت، خانواده است.....
۱۱۸.....	دوم: سخنی هم با مسئولان.....
۱۲۳.....	آرمان‌گرایی بدون توجه به واقعیت‌ها، مساوی با توهم.....
۱۲۳.....	اول: دیدن همه‌ی واقعیت‌ها.....
۱۲۴.....	دوم: تحلیل درست واقعیت‌ها.....
۱۲۹.....	افزایش جمعیت و کمبود منابع طبیعی.....
۱۲۹.....	اول: اولین بار که این ایده مطرح شد.....
۱۳۰.....	دوم: اسراف و منابع.....

- سوم: ازدیاد جمعیت راه جلوگیری از اسراف ۱۴۰
- چهارم: رزق با خداست ۱۴۱
- جایگاه فرزندآوری در اسلام ۱۴۷**
- اول: هدف زندگی ۱۴۷
- دوم: بچه‌دار شدن، نیازی غریزی ۱۴۸
- سوم: اصالت رفاه، یکی از دلایل بی‌انگیزگی ۱۵۰
- چهارم: روایاتی درباره‌ی فرزند و فرزنددار شدن ۱۵۲
- آیا شما با رفاه مخالفید؟ ۱۵۶**
- احادیثی درباره‌ی فرزندآوری کمتر ۱۵۷**
- فتنه بودن فرزند از نگاه قرآن ۱۶۳**
- رضایت نداشتن پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها ۱۶۷**
- اول: خطاب به این مادر و ختم ۱۶۸
- دوم: فرزندآوری و مسأله‌ی علی ۱۶۹
- سوم: سخنی با پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها ۱۷۰
- مخالفت بچه‌های بزرگتر ۱۷۳**
- اول: حرفی با مردم عزیز ایران ۱۷۳
- دوم: گفت و گوی دوستانه ۱۷۴
- سوم: تشکیل جبهه‌ی متحد ۱۷۴
- فرزندان بیشتر؛ وقت کمتر ۱۷۵**
- اول: سبک زندگی و مدیریت زمان ۱۷۵
- دوم: صرفه‌جویی در وقت با فرزندان بیشتر ۱۸۰
- سوم: پاسخ‌گویی به نیاز کودکان با فرزندان بیشتر ۱۸۰
- تماس‌های شنوندگان ۱۸۲
- برگردیم به گذشته؟ ۱۸۹**

اشغال مادران	۱۹۱
قناعت، رکن اقتصادی سبک زندگی دینی	۱۹۱
انگیزه‌ی مادری کردن	۱۹۳
اول: مادری کردن برترین شغل عالم	۱۹۳
دوم: جایگاه مادری	۱۹۵
بچه‌های بیشتر؛ عبادت کمتر	۱۹۹
اول: معنای حقیقی عبادت	۱۹۹
دوم: جایگاه محبت به بچه‌ها در معنویت	۲۰۱
سوم: عبادت کردن و عابد پرورش دادن	۲۰۳
ادامه تحصیل و فعالیت اجتماعی با وجود بچه‌ها	۲۰۵
اول: جایگاه مادری در مطالعات اجتماعی	۲۰۵
دوم: مدیریت تحصیل	۲۰۶
سوم: نقش عمل در فعالیت‌های فرهنگی	۲۰۷
راحت تر بودن تربیت فرزند کمتر	۲۰۹
اول: کدام تربیت؟	۲۰۹
دوم: تربیت فرزند اول، سخت‌ترین مرحله‌ی تربیت	۲۱۰
سوم: معایب تک فرزندی	۲۱۱
الف) احساس تنهایی	۲۱۱
ب) لوس شدن	۲۱۱
ج) از دست دادن استقلال شخصیت	۲۱۱
د) ضعف داشتن در به کارگیری قانون زندگی	۲۱۲
هـ) اضطراب شدید پدر و مادر	۲۱۳
و) از بین رفتن نسل عمو و عمه و دایی و خاله	۲۱۴
ز) خلأ عاطفی	۲۱۴
ح) اضطراب و فشار در نگهداری والدین	۲۱۵

- تناس‌های شنوندگان ۲۱۵
- ضمانت تربیت؟ ۲۱۹
- اول: نیازمندی‌های تربیت ۲۱۹
- اول: آگاهی ۲۱۹
- دوم: وقت ۲۲۱
- سوم: حوصله ۲۲۴
- من بچه می‌خواهم؛ اما همسر من حوصله ندارد ۲۲۷
- اول: رضایت دو طرف ۲۲۷
- دوم: دلایل بی‌حوصلگی ۲۲۸
- الف) به هم ریختن اولویت‌ها در زندگی ۲۲۸
- ب) به هم ریختن نظام حساسیت‌ها ۲۲۹
- ج) بی‌توجهی به کودکی ۲۳۴
- د) ضعف رابطه‌ی محبتی ۲۳۵
- ه) فشار بیش از اندازه به مادر ۲۳۵
۱. وقت گذاشتن در هنگام حضور ۲۳۵
۲. کم کردن از توقعات ۲۳۷
۳. کمک‌های روحی ۲۳۸
۴. عصبی بودن ۲۳۸
- ازدواج با خانواده‌ی پرجمعیت ۲۳۹
- اول: دلیل عدم تمایل به ازدواج با خانواده‌های پرجمعیت ۲۳۹
- دوم: ازدواج با خانواده‌های پرجمعیت و فرهنگ‌سازی ۲۴۱
- سوم: نگران فرزندانشید ۲۴۱
- چهارم: راه اصلی فرهنگ‌سازی ۲۴۲
- حرفی هم با صاحب‌خانه‌ها ۲۴۳
- زندگی آپارتمانی و بچه‌های زیاد ۲۴۷

۲۵۱.....	فاصله‌ی میان فرزندان
۲۵۲.....	فایده‌ی این بحث‌ها برای پا به سن گذاشته‌ها
۲۵۳.....	اول: ضرورت تبیین این مسئله در جمع جوانان
۲۵۳.....	دوم: نقش پدران و مادران در فرهنگ‌سازی فرزند بیشتر
۲۵۴.....	سوم: گفتمان سازی، ضرورت موضوع جمعیت
۲۵۵.....	من بچه دوست دارم؛ اما هنوز من و شوهرم نقص داریم
۲۵۵.....	اول: تأثیر غیر قابل انکار اخلاق پدر و مادر در فرزند
۲۵۵.....	دوم: دو بُعد مهم از خودسازی پدر و مادر پیش از تولد فرزند
۲۵۷.....	بچه‌دار شدن با وجود اختلافات زناشویی
۲۵۷.....	اول: پیش‌گیری
۲۵۷.....	دوم: اندازه‌ی اختلاف
۲۵۹.....	با طعنه‌های مردم چه کنیم؟
۲۵۹.....	اول: توجه به ملاک ثابت در زندگی
۲۶۲.....	دوم: سخنی با مردم
۲۶۵.....	جنسیت فرزند
۲۶۵.....	اول: تأسف از وجود افکار جاهلی
۲۶۷.....	دوم: روایات دخترانه
۲۷۱.....	بالا رفتن سن ازدواج
۲۷۵.....	جبران عقیمی
۲۷۷.....	الآن چند تا بچه؟
۲۷۷.....	اول: چند نکته‌ی مقدماتی
۲۷۷.....	۱. حداقل غیر قابل اغماض
۲۷۷.....	۲. توجه به ناباوران
۲۷۸.....	۳. توجه به کسانی که میلی برای فرزند دوم ندارند

۲۷۸.....	۴. توجه به آمار کسانی که ازدواج نمی کنند
۲۷۹.....	۵. فرصت استثنایی
۲۸۰.....	دوم: تعداد حداقلی
۲۸۱.....	حرف‌های پایانی
۲۸۱.....	با مردم
۲۸۳.....	با دست‌اندرکاران فرهنگی
۲۸۴.....	سخنی با مجلس و دولت
۲۸۵.....	سخنی با رسانه‌ها
۲۸۶.....	سخنی با جوانان حزب اللهی
۲۸۹.....	ضمائم
۲۹۱.....	ضمیمه‌ی ۱: سخنان مقام معظم رهبری درباره‌ی جمعیت
۲۹۱.....	در جمع مسئولان نظام ۱۳/۱۵/۹۳
۲۹۱.....	در جمع مسئولان نظام ۱۳۹۱/۵/۳
۲۹۳.....	در جمع مردم خراسان شمالی ۱۳۹۱/۷/۱۹
۲۹۴.....	در جمع جوانان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۷/۲۳
۲۹۴.....	در جمع مداحان ۱۳۹۲/۲/۱۱
۲۹۴.....	در جمع مسئولان نظام ۱۳۹۲/۴/۳۰
۲۹۵.....	در جمع دست‌اندرکاران همایش ملی تغییرات جمعیتی ۱۳۹۲/۸/۶
۲۹۸.....	در جمع اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۲/۹/۱۹
۳۰۱.....	ضمیمه‌ی ۲: مصاحبه با سرکار خانم دکتر لباف
۳۱۵.....	ضمیمه‌ی ۳: اطلاعات آماری
۳۲۱.....	منابع

مقدمه

ایران عزیزم سلام

امیدوارم امروز سر حال تر از همیشه باشی و سایه‌ی دماوند استوارت گسترده‌تر از دیروز بالای سرمان باشد و ستون خیمه‌های حسینی‌ات همچنان تکیه‌گاه مردم این مرز و بوم بماند.

تو را دوست دارم، به پهنای کویر لوت و دست کویرت، و به عمق خلیج همیشه فارس. دوستت دارم به بلندای فلات البرز و زاگرس و به زلالی آب دریای خزر.

تو را دوست دارم ای خانه‌ی مهر علی علیه السلام و ای آشیانه‌ی محبت فاطمه علیها السلام. جای جای تو برای من دنیا دنیا خاطره است. از شلمچه‌ات بوی عاشقی به مشام می‌رسد و خرمشهرت مرا به یاد خون‌هایی می‌اندازد که بر زمین ریخته شد تا تو همیشه آسمانی بمانی. تنگه‌ی هرمز را دوست دارم از آن رو که دشمنانت را به تنگ آورده و استخوانی درگلولی آنان شده.

ایران من! همیشه خدا را شکر می‌کنم آن روزها که تو را تکه تکه می‌کردند، دست اجانب شکست و مشهد را از تو جدا نکردند؛ چرا که قلب عرشی تو در مشهد می‌تپد و قلب ما به عشق قلب تو شوق تپیدن دارد.

ایران دوست داشتنی! اگر از احوالات من خواسته باشی، ملالی نیست جز غصه‌ی پیری تو. شنیده‌ام رو به پیری می‌روی ایران! راست می‌گویند؟ من همیشه ایران را جوان دیده‌ام و صلابت جوانی اش قوت قلبم در معرکه‌ی سختی‌ها و میدان بلا بوده است. تو اگر پیر شوی تکیه‌گاه می‌خواهی و چگونه دیگر می‌توان به تو تکیه داد؟ ای عزیز تو از جان! ایران!

تو سال‌هاست که با تکیه به جوانان به خدا تکیه کرده‌ات بی آنکه دستی بر شانه‌ی اغیار گذاشته باشی، محکم و استوار روی پای ایستاده‌ای و حاصل ایستادگی‌ات، دندان‌های به هم فشرده‌ی دشمنانی است که صلابت و اقتدار تو، شادی ایشان را به عزای شیرینی قدریشان را به تلخی بدل کرده است.

ایران من! ما تا به امروز به پنهان بودن تو می‌بالیدیم؛ اما کسانی که دندان برای تو تیز کرده‌اند می‌گویند وقتی تو پیر شوی، دریدن و بلعیدن آسان می‌شود؛ از همین رو است که دشمنان چشم انتظار پیری تو نشسته‌اند و لحظه‌ها را یکی پس از دیگری می‌شمردند تا کمر خم کنی و آن‌ها نیز شمشیر از غلاف بیرون کشند و ... نه، گفتش هم دل دریا می‌خواهد که من ندارم.

ایران عزیز! راست است که می‌گویند اگر پیروز شوی باید دروازه‌ی کشورمان را به روی دیگران باز کنیم؟ بگذاره مانند بچه‌ای که بهانه کرده و آرام نمی‌گیرد بگویم نمی‌خواهم! نمی‌خواهم! نمی‌خواهم که غریبه‌ها بیایند، گلیم ما را از آب بیرون بکشند، مگر ما مرده‌ایم؟ پس عزتمان چه می‌شود؟ مگر فرهنگمان را از سرت راه آورده‌ایم که با مهاجرت غریبه‌ها به کشورمان چوب حراج بتر آن بزنیم؟

عزیز دل‌ایران! ما فرزندان جوان تویم که همیشه به نام تو بر دیگران فخر فروخته و با پرچمت در همه‌ی عالم، دور پیروزی زده‌ایم. اندیشمندان ما می‌گویند اگر جوانان این مرز و بوم می‌خواهند ایرانشان برای همیشه جوان بماند، باید بر فرزندان‌شان بیفزایند و این برای ما میدان جدید مبارزه است. مبارزه که همیشه با تیر و تفنگ نیست. امروز میدان مبارزه مان پیش از زدن به رفاهی است که بدان خو کرده‌ایم. دنیا یادش هست که در میدان جنگ هشت ساله، جوانانی جولان دادند که پیش از آن حتی یک روز تجربه‌ی جنگ نداشتند و امروز هم جوانان ما به زودی این میدان را شناخته و میان‌دار این میدان مبارزه خواهند شد.

خانه‌ی همیشگی من ایران! خم به ابرو نیآور که جانم به درد می‌آید. آسوده خاطر باش که ما فرزندان تو نمی‌گذاریم قامت تو از فرط پتری خم شود. فرزندان‌ی که خدا به ما خواهد داد، نمای زیبا و دل‌ربای تو را همیشه جوان نگاه داشته و جوانی رخسار تو، جان

دشمنانیت را از تن به در خواهد کرد. ما به همه‌ی دنیا ثابت خواهیم کرد که ایرانی، جماعت، وارث رحمت نبوی، غیرت، علوی، شهادت فاطمی، سیاست حسینی و شجاعت حسینی است و همیشه پرچم پنج، تن آل عبا را بر فراز آسمان ایران برافراشته نگاه خواهیم داشت! پس ایران! جوان بمان!

چند مالی می‌شود که طنین یک هشدار به گوش بسیاری از ما رسیده است. «پیری جمعیت ایران». مطابق با آمارهای علمی، پیری جمعیت تهدیدکننده‌ی قرن‌های بعدی نیست. این تهدید در همین چند دهه‌ی آینده گریبانگیر ما خواهد شد و بسیاری از میانسالان ما آن را خواهند دید. همه‌ی کارشناسان جمعیت می‌گویند برای جلوگیری از تهدید پیری جمعیت مردم باید به فرزندآوری بیشتر روی بیاورند. هم‌زمان با طرح این هشدار و توصیه به مردم برای فرزندآوری بیشتر، سؤالات زیادی در ذهن مردم شکل گرفته است. این سؤالات موجب می‌شود مردم انگیزه‌ی عملی برای فرزندآوری بیشتر را پیدا نکنند. برنامه‌ی پرستمان تربیتی خانواده در رادیو معارف، با درک اهمیت این مسئله، به مدت بیست و یک هفته موضوع برنامه‌ی خود را به پاسخ‌گویی به پرسش‌های مردم در این باره اختصاص داد.

استقبال کم‌نظیر شنوندگان از این بحث، ضرورت ماندگار کردن آن را دوچندان کرد؛ از همین رو مجموعه‌ی مباحث این بیست و یک برنامه در کتابی به نام «ایران! جوان بمان!» گرد آمد.

در این جا بر خود لازم می‌دانم که از همه‌ی شنوندگانی که صبورانه بحث را پی‌گیری کرده و با پیامک‌ها و تماس‌های خود موجب شدند ابعاد مختلف این موضوع به بحث گذاشته شود تشکر کنم. از منتقدانی که بر سر ما منت گذاشته و با انتقادهای خود به پربارتر شدن برنامه و گشودن زوایای جدید در این بحث کمک ویژه‌ای کردند نیز نهایت تشکر را دارم. کارشناسانی که چه در پشت صحنه و چه در برنامه به یاری ما آمدند، سهم زیادی در اقناع مخاطبان داشتند. بنده از طرف همه‌ی شنوندگان برنامه از آن‌ها تشکر می‌کنم.

دوست عزیزم جناب آقای مجزون مدیر کل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت ثبت احوال، از همان ابتدا که پرسش‌های تربیتی خانواده این موضوع را آغاز کرد، مستندترین و به روزترین آمار جمعیتی را در اختیار بنده قرار دادند که در ملموس کردن مطالب برنامه و قانع کردن مخاطبان نقش ویژه‌ای ایفا کرد. خانم دکتر لباف متخصص زبان و زایمان و نازایی نیز با جوصله‌ای مثال زدنی به پرسش‌های پزشکی ما درباره‌ی بارداری پاسخ گفتند که مورد استقبال ویژه‌ی مخاطبان قرار گرفت. بنده از طرف همه‌ی شنوندگان رادیو معارف و مخاطبان این کتاب از این دو بزرگوار تشکر می‌کنم.

در دبیرخانه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی در میانه‌ی راه، منابعی را در اختیار بنده گذاشت که در مسیر مستند و پر بار کردن برخی از قسمت‌های کتاب کمک شایانی نمود که تشکر از این نهاد فرهنگی را نیز وظیفه‌ی خود می‌دانم.

در پایان نیز از همه‌ی دوستان خودم در وادی معارف که صبورانه اجازه دادند بیست و یک برنامه‌ی پرزسمان تربیتی خانواده به این موضوع اختصاص یابد تشکر و قدر دانی می‌نمایم. به «ایران جوان بمان!» بر آن بوده که در حد توان به همه‌ی سؤالات موجود درباره‌ی این موضوع پاسخ دهد؛ اما ادعا ندارد که بحق مطلب را ارائه کرده باشد. اظهار نظرهای شما خوانندگان گرامی می‌تواند ما را در رفع عیب‌های این نوشتار یاری نماید. به همه سامانه‌ی پیامکی (۱۵۱۵۱۰۳۰۰) آماده‌ی دریافت پیامک‌های شماست. ما را از نظرات، پیشنهادات و انتادات خود مجرم نفرمایید.

با احترام و سپاس فراوان به همه‌ی دوستان و عزیزان که در این راه با ما همراه بودند و خواهند بود، به ویژه به دوستان و عزیزانی که در این راه با ما همراه بودند و خواهند بود.

مهرماه ۱۳۹۲/۱۰/۱۵

مهرماه ۱۳۹۲/۱۰/۱۵

مهرماه ۱۳۹۲/۱۰/۱۵

مهرماه ۱۳۹۲/۱۰/۱۵

مهرماه ۱۳۹۲/۱۰/۱۵